

ת"פ 5622/11/13 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 5622-11-13 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר) 13 מאי 2014

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני (עציר)

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 8.1.2014 הורשע הנאשם על-יסוד הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות שיוחסו לו בכתב-אישום מתוקן כדלקמן: תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); והזיק בזדון לפי סעיף 452 לחוק.

בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן, המתלונן הינו אביו של הנאשם ומתגורר בדירה מעל דירת הנאשם בבניין בשכונת ... בירושלים. ביום 2.11.2013, בסמוך לשעה 17:00, תקף הנאשם את אביו-המתלונן בדירתו וגרם לו חבלה של ממש. באותן נסיבות, בעת שהנאשם היה מבושם, הוא הבחין באביו וניסה לתקוף אותו באמצעות פטיש. האב התגונן בעזרת שולחן והפטיש פגע בשולחן. לאחר מכן, הנאשם שב אל דירתו. בהמשך, חזר הנאשם אל דירת אביו כשהוא מצויד במעדר, ובאמצעותו תקף את האב בכתפו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמה לאב חבלה בכתפו השמאלית. באותן נסיבות, הנאשם גם הזיק בזדון לנכס בכך ששבר את חלון דלת הכניסה בדירת אביו-המתלונן. בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בעבירות שיוחסו לו.

2. הצדדים לא הגיעו להסכמה במישור העונשי, כך שכל צד נותר חופשי בטיעונו לעונש. עם זאת, בהתאם להסכמת הצדדים במסגרת הסדר הטיעון, הוריתי על הכנת תסקיר שירות מבחן טרם שמיעת הטיעונים לעונש. בפועל, הוגשו לעיוני לא פחות מארבעה תסקירים של שירות המבחן בעניינו של הנאשם, עליהם אעמוד להלן. כמו כן, בעקבות המלצת שירות המבחן, הופנה הנאשם להכנת חוות-דעת של הפסיכיאטר המחוזי, אשר גם אליה אתייחס מיד.

תסקירי שירות המבחן וחוות-הדעת של הפסיכיאטר המחוזי

3. לעיוני הוגשו ארבעה תסקירים של שירות המבחן מימים 19.1.2014, 4.2.2014, 23.2.2014 ו- 1.4.2014. בתסקיר הראשון מיום 19.1.2014 ראה שירות המבחן לפנות לבית-המשפט לצורך בחינת חלופת המעצר של הנאשם

אותה עת, וזאת בעקבות הפרת תנאי מעצר הבית בהם היה הנאשם אמור לשהות. בעקבות פנייה זו והדיון שנערך בעניינה, נעצר הנאשם עד תום ההליכים.

בתסקיר השני מיום 4.2.2014 ציין שירות המבחן כי נפגש עם הנאשם בבית-המעצר והתרשם מבחור רגיש ופגיע, הסובל מבעיות רגשיות משמעותיות ומייחס את האחריות למצבו לגורמי חוץ. צוין כי לנאשם בעיות התמכרות לסמים, והוא מתאפיין בחשיבה בעלת גוון פרנואידי, קושי בהתמודדות עם תסכולים, נטייה לאימפולסיביות, בעיות בשליטה בדחפים, וכן קושי בקבלת אחריות או אשמה על עצמו. התרשמות שירות המבחן היתה כי הנאשם זקוק לטיפול אינטנסיבי בבעיית ההתמכרות ובמצבו הרגשי והנפשי. לאחר שהוסבר לנאשם כי הוא זקוק למסגרת ארוכת-טווח של קהילה טיפולית לתחלואה כפולה, סירב הנאשם ליטול חלק בתהליך כאמור וקטע את השיחה עם שירות המבחן. לפיכך, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה על בדיקת התאמתו של הנאשם לקהילה טיפולית. יחד עם זאת, נוכח ההתרשמות כי הנאשם סובל מבעייתיות נפשית וממצוקה רגשית עמוקה, המליץ שירות המבחן כי הנאשם ייבדק על-ידי פסיכיאטר מחוזי.

בהתאם להמלצת שירות המבחן, ועל-אף שהנאשם כבר הורשע בדין לפי הודאתו, נשלח הנאשם בהסכמת באי-כוח הצדדים לבדיקה אצל הפסיכיאטר המחוזי. בחוות-הדעת הפסיכיאטרית מיום 25.3.2014 צוין כי הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית עקב מצבים פסיכויטיים בעבר על רקע שימוש בסמים ובאלכוהול. עם זאת, הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין. כן נמצא הנאשם אחראי למעשיו בהעדר תימוכין לכך שבעת ביצוע המעשים היה שרוי במצב פסיכויטי או לא הבין את משמעות מעשיו.

בתסקירים הנוספים מיום 23.2.2014 ומיום 1.4.2014 עדכן שירות המבחן כי נערך ניסיון נוסף לבחון את שילובו של הנאשם במסגרת טיפולית מקיפה. עם זאת, הנאשם סירב לפגוש את קצינת שירות המבחן בבית-המעצר בטענה כי היא באה "להרוס את חייו". ניסיונות של שירות המבחן לשוחח עם הנאשם לא צלחו. בהתחשב בהתנגדותו של הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן, לא בא שירות המבחן בהמלצה בעניינו.

טיעוני הצדדים לעונש

4. המאשימה עמדה על חומרת העבירות המיוחסות לנאשם ועל נסיבות ביצוען ועתרה למתחם ענישה הולמת הנע ממאסר קצר בפועל ועד 18 חודשי מאסר בפועל. נוכח מכלול נסיבות העניין, עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש ברף הבינוני-גבוה של המתחם הנטען - 12 חודשי מאסר בפועל. זאת, לצד הטלת מאסר מותנה.

מנגד, טען בא-כוח הנאשם כי מתחם העונש ההולם בגין העבירות בהן הורשע מרשו נע ממספר חודשים בעבודות שירות ועד מספר חודשים במאסר בפועל מאחורי סורג ובריה. הסנגור הצביע על נסיבותיו האישיות של הנאשם; ביקש להתחשב בכך שהאב סלח לבנו; ועתר והסתפק בימי מעצרו של הנאשם עד כה (כארבעה חודשים).

אעיר כי בדבריו בבית-המשפט בישיבה מיום 8.4.2014 טען הנאשם כי הוא מוכן להשתלב רק במרכז יום, וכי הוא לא מוכן להשתלב בקהילה טיפולית סגורה כפי שממליץ שירות המבחן.

5. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה.

הערכים החברתיים שנפגעו בגין העבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש שבביצועה הורשע הנאשם עניינם בשמירה על שלמות הגוף, שלוות הנפש וביטחונו האישי של הפרט. אשר לעבירה של היזק בזדון, הרי היא נועדה להגן על הקניין הפרטי. יוער כי כאשר העבירה האמורה מבוצעת בתוך ביתו הפרטי של נפגע העבירה, הרי היא פוגעת גם בפרטיות וחותרת תחת התפיסה לפיה "ביתו של אדם מבצרו". ודוק, מנסיבות ביצוע העבירות במקרה דנן עולה כי הן בוצעו כלפי אביו של הנאשם, בתחומי דירתו של האב. בהתחשב בכך, העבירות פגעו לפי נסיבות ביצוען, גם בערכי ההגנה על התא המשפחתי שאמור להוות מקום מבטחים לפרט, תוך הפרת האמון שאמור לשרור בתוך המסגרת המשפחתית ותוך חתירה תחת ערכים בסיסיים של כיבוד אב.

6. **מנסיבות ביצוע העבירות** עולה כי עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים היתה משמעותית, עקב כך שהנאשם הגיע לדירת אביו ועשה שימוש כנגדו בנשק קר של פטיש ומעדר. מדובר בכלים אשר עצם השימוש בהם כבנשק מעורר אימה, ועלול להוביל לתוצאה קשה ואף קטלנית. חומרה נוספת טמונה בכך שלא היה מדובר באירוע ממוקד ויחיד, אלא באירוע מתמשך בעל שני מוקדים באותו היום, אשר ניכרת ביניהם מגמה של הסלמה. תחילה, הגיע הנאשם לבית אביו כשהוא מבושם וניסה לתקוף את האב באמצעות פטיש. האב נאלץ להתגונן מפני בנו בעזרת שולחן, כאשר לבסוף הפטיש פגע בשולחן. לאחר מכן הנאשם עזב את המקום. עם זאת, בהמשך אותו היום שב הנאשם בפעם השנייה לבית האב, כאשר הפעם הוא מצויד במעדר. הנאשם תקף באמצעות המעדר את אביו בכתפו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמה לאב חבלה בכתפו השמאלית. בנוסף, שבר הנאשם את חלון דלת הכניסה בדירתו של האב. דומה כי אין צורך להכביר במילים על חומרת המעשים הנדונים ונסיבות ביצועם.

יוער כי מעובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם עולה כי בעת ביצוע המעשים הוא היה "מבושם". למען הסר ספק, ולמרות שהדבר לא נטען לפניי, אציין כי בכך בלבד אין די על-מנת להוכיח קירבה לסייג השכרות כאמור בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין. כך הוא הדבר, שכן לא נטען, וממילא לא הוכח, שהנאשם היה קרוב לחוסר יכולת של ממש בשעת המעשים, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה. לחלופין- לא הוכחה קירבה לשכרות חלקית בעקבותיה הנאשם לא היה מודע בשעת מעשה לפרט מפרטי העבירות (ראו: סעיף 34ט לחוק העונשין).

7. בחינת **מדיניות הענישה הנהוגה** מלמדת כי כאשר מדובר בעבירות אלימות המבוצעות כלפי הורה בעטיין נגרמה חבלה של ממש, נוהגים בתי-המשפט על דרך הכלל להטיל עונשים הכוללים רכיב של מאסר בפועל. ברי כי כך הדבר שעה שנסיבות ביצוע העבירה כוללות שימוש בנשק קר (ראו והשוו למשל: ת"פ (י-ם) 8764-01-13 מדינת ישראל נ' אמזלג (11.4.2013); ת"פ (ראשל"צ) 29887-10-11 מדינת ישראל נ' טימצנקו (4.9.2012)).

8. בהתחשב בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; בשים לב לעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים - בין

היתר על רקע אופיו המתמשך של האירוע כלפי האב, השימוש בנשק קר (פטיש ומעדר) וגרימת החבלה בכתפו של האב; בהתחשב בנסיבות ביצוע המעשים כפי שפורטו לעיל; ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת; אני סבורה כי במקרה דנן **מתחם העונש ההולם נע מהטלת מספר בודד של חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשי מאסר בפועל**. בנסיבותיו של המקרה שלפניי, לא ראיתי לסטות ממתחם זה לקולא או לחומרה.

העונש המתאים

9. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם שנקבע - **לקולא** אני רואה לזקוף לטובת הנאשם את הודאתו בביצוע המעשים המתוארים בכתב-האישום המתוקן ואת החיסכון בשמיעת עדותו של האב-המתלונן. כמו-כן, ראיתי לתת משקל לגילו הצעיר יחסית של הנאשם (כבן 22 בעת ביצוע העבירות) ולמצבו הרגשי כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן. עוד התחשבתי בכך שלנאשם עבר פלילי שאינו מכביד וזו הפעם הראשונה בה הוא עומד לדין בגין עבירת אלימות.

לחומרה יש לשקול את חומרת המעשים ונסיבות ביצועם כפי שפורטו לעיל, ואת הצורך להרתיע את הנאשם, וכן את הרבים, מפני הישנות מעשים אלימים המובילים לפגיעה במעגל המשפחתי הקרוב. אין להסכין עם מצב בו אביו של הנאשם יהפוך לקורבן בגין התנהגותו האלימה וחסרת הרסן של בנו. יצוין כי מגיליון רישומו הפלילי של הנאשם עולה כי בשנת 2011 הוא הורשע בשתי עבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית, בגינן נגזר עליו בשעתו עונש מאסר מותנה. אמנם, אין מדובר בהרשעה קודמת בעבירת אלימות, ומדובר בפעם הראשונה בה הנאשם מורשע בעבירות מן הסוג בהן עסקינן. עם זאת, יש בהרשעתו הקודמת של הנאשם בעבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית כדי לתמוך לכאורה באמור בתסקירי שירות המבחן ובחוות-הדעת הפסיכיאטרית לעניין בעיית הסמים ממנה סובל הנאשם, אשר ללא טיפול מתאים עלולה חלילה להוביל להישנות המעשים בעתיד. העדר המוכנות של הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן פעם אחר פעם וחוסר נכונותו להשתלב בהליך טיפולי על אף בעיותיו כמתואר בתסקירי שירות המבחן, נזקפים לחובתו. לפיכך, לא ראיתי להסתפק ברף התחתון של המתחם שנקבע.

סוף דבר

10. בסופה של שקילה, ולאחר איזון בין מכלול השיקולים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי המעצר (מיום 2.11.2013 ועד יום 7.11.2013 וכן מיום 27.1.2014 ואילך).

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

המזכירות תשלח העתק גזר-הדין לשירות המבחן.

גזר-הדין יפורסם ללא פרטים מזהים של הנאשם ואביו.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ג אייר תשע"ד, 13 מאי 2014, במעמד הצדדים.